

Abonamântul

Pentru monarhie:

Pre anu 6 fl., 1/2 anu
3 fl., 1/4 anu 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pre 1 anu 18 frcs., 1/2
anu 9 frcs., 1/4 anu
4 frcs. 50 cm.Fóia apare în fie-care
Sâmbătă.

Unirea

Fóia bisericescă-politică.

InsertiuniUnu şirü garmond:
odată 7 cr., a dóua óra
6 cr., a treia óra 5 cr.,
şi de fie-care publica-
ţiune timbru de 30 cr.Totü ce priveşce fóia
se se adreseze la «Re-
dacţiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»
în
Blaşiü.

Anulü I.

Blaşiü 21 Novembre 1891.

Numerulü 47.

Dorinşă deşértă.

(+) „Pesti Napló“, unü diarü opo-
sitionalü din Budapesta, cu ocásiunea
denumirii primatelui Vaszary Kolos
a atacatü cu multă vioiciune pre gu-
vernulü actualü, pentru-că n'a sciutü să
se folosescă de ocásiunea acestei de-
nenumiri spre a restabili jurisdictiunea,
ce aü avut' o odinióră primaşii Ungariei
asupra mitropoliei latine-croate de Za-
grabia şi a celei române greco-catolice
de Alba-Iulia şi Făgăraşü.

„Magyar Állam“, unü altü diarü
magiarü din capitală, salută cu bucurie
acestü atacü îndreptatü în potriua gu-
vernului, spriginindü pre colegulü sëu
cu unü argumentü la aparinşă fórte pu-
ternicü. Dice adecă „Magyar Állam“
în numèrulü dela 6 Novembre a. c., că
primatele de odinióră Ioanü Szcitovszky
a protestatü cu tótă târia în potriua
scóterii numitelorü dóue biserice de sub
jurisdictiunea sa, însă cuvintele lui nu
aü aflatü resunetü în cercurile politice
absolutistice de atunci. Íşi exprimă însă
„Magyar Állam“ dorinşă, ca în era
asta constituţională să se recâştige aceea,
ce s'a perdutü sub absolutismü.

Deşértă dorinşă!

Cândü cineva se avèntă la dorinşă
aşa de „patriotice“, cum este şi cea
exprimată de „Magyar Állam“ faşă cu
biserica nóstră, trebue să aibă ceva
temeiü şi putere, căci altcum ne înfă-
işeză numai figura bróscei din fabulă,

cândü a vrutü să se facă mare câtü
unü bou.

Nu are însă nimeni nici temeiü
nici putere, ca să mai pună Mitropolia
română greco-catolică sub jurisdictiunea
primatelui din Strigoniü, de care s'a
mântuitü după grele şi stârnice lupte.

Înainte de tóte este neadeveratü,
că primatele Szcitovszky s'ar fi impo-
trivitü la reactivarea Mitropoliei nóstre
şi scóterea ei de sub jurisdictiunea pri-
maşială. Şi fiindü-că „Magyar Állam“
nu o scie acésta, ilü îndrumămü, să ce-
téscă Bulla papală alui Piü alü IX-lea
de dato 26 Novembre 1853, carea se
începe cu cuvintele „Ecclesiam Christi
ex omni lingua“, şi în care aflămü mai
multe pasage, din cari se vede, că nu-
mitulü primate a resignatü de bună
voe tóte drepturile, ce le-a deprinsü
mai înainte asupra bisericei nóstre.
Dela acestü primate ar trebui să înveţe
ceva mulţi dintre conducătorii bisericei
catolice latine de astăđi din Ungaria,
şi atunci şi ei s'ar' dedă a tractă lu-
crurile bisericesci nu din punctü de ve-
dere şovinisticü-naţionalü, ci numai din
punctulü de vedere alü mâririi lui Du-
mneđeü şi alü înfloririi şi lătirii sântei
biserice.

Înzădarü s'ar şi silü guvernulü ac-
tualü a restabili asupra Mitropoliei nóstre
jurisdictiunea de odinióră a primaşilorü
ungari, căci de o parte astăđi s'ar află,
cine să-i răspundă guvernului, că nu
este competentü a se amestecă în ast-
felü de afaceri, cari nu se ţinü de sfera

lui de activitate, ér de altă parte sun-
temü siguri, că unicü factorü compe-
tentü, adecă Regele apostolicü şi Sântulü
Scaunü alü Romei nici odată nu ar'
strică aceea, ce aü făcutü cum se cade.
Nu pentru aceea a resplătitü Maiestatea
Sa fidelitatea Românilorü greco-catolici
şi sângele vèrsatü de ei pentru tronü
şi patrie cu reactivarea Mitropoliei unite,
pentru ca mai târđiü de dragulü unorü
şovinişti fără de minte să umilésacă o
biserică întrégă, şi darulü împèrătescü
să-lü întórcă în motivü de nemulşămire
şi mähnire; ér Sântulü Scaunü apo-
stolicü are cu multü mai largi vederi
politice-bisericesci, decâtü să nu lase
Mitropoliei nóstre de preste unü milionü
de suflete unü dreptü, care-lü are chiar
şi abaşia benedictină din Muntele Pa-
noniei (Pannonhalma), carea este scósă
cu totulü de sub jurisdictiunea prima-
telui ungarü şi supusă nemijlocitü numai
catedrei sântului Petru. Suntemü de-
plinü convinşi, că Roma ţine cu multü mai
multü contü de viitorulü bisericei unite
în mijloculü Românilorü şi preşuesce cu
multü mai tare stârnice lorü probată
în credinşă, cea adevèrată, decâtü ca să
espună pericolulü acelü viitorü şi acésta
stârnice numai pentru dorinşele ne-
bune ale unorü şovinişti.

Altcum unü actü aşa de momen-
tuosü, cum ar fi supunerea Mitropoliei
nóstre sub jurisdictiunea primatelui, nu
se póte sèvârşi, înainte de ce şi-ar fi
datü invoirea şi episcopii nostri în frunte
cu Mitropolitulü lorü.

Feuilleton.**Amintiri de călétorie.**

Constantinopolü, 5 Augustü 1890.

Frate Isidóre!

Să-ţi mai scriü de încheare din Tarigradü
înca o epistolă.

Étä ne-amü dusü dimpreună cu némşulü
nostru pre puntea cea mare şi ne-amü suitü
pre o nae, care cirulă între Constā-
tinopolü şi Scutari. Îndată amü şi pornitü
şi strätăindü apele pre acolo, unde Bosforulü
se mărginesce cu Marea Marmara, amü ajunsü
téferi în partea cea mai rèsăritenă a cetăşii
Scutari. Aci firesce că ne-amü convinsü éráşl,
că dacă veş să cunoşci unü lucru, să nu pri-
vesci la elü din depártare, căci depártarea te
înşelă. Scrisu-ţi-am deja, că şi Scutari are
unü aspectü frumosü din depártare. Cu atätü
mai neplăcută íşi e desamăgirea, cândü intri
în cetatea acésta. Ea este curatü turcescă,
şi de aceea murdăria şi neregularitatea stra-
delorü, fírea pemiculósă a pavajului, mulşimea
şi uriciunea cănilorü, privirile pline de su-
spiciune a ómenilorü, tóte acestea íşü veritabile

turcesci aşa, câtü numai în Eyub le mai poţi
află aşa de veritabile.

Noi amü pornitü pre strada, carea se
părea că are pretenşia de a fi cea mai de
frunte. Nu ne puteamü înşele cu nimeni.
Totü mergeamü pre delü la delü cătră medă
đi îndreptându-ne paşii cătră cemetierulü tur-
cescü celü mare, că acolo în apropierea lui
eră şinta, la care doriāmü să ajungemü. Mai
pre urmă totuş amü fostü nevoişi, să ne în-
şelegemü cu cineva, ca se ne convingemü,
dacă mergemü bine. Amü întâlnitü în drumü
pre unü Turcü, care avea o înfăişare mai
simpatică decâtü ceialalşii. Nici nu amü înce-
putü bine a-i esplică, că noi unde vremü să
ajungemü, şi elü îndată a şi înşelesü planulü
nostru şi a arètatü cu mâna înaintea nóstră,
şi aşa i-amü mulşămitü pentru încredinşarea,
că nu amü greşitü calea, şi am mersü mai
departe. După cale de trei pátrare de óră
amü ajunsü aprópe la marginea sudică a
cetăşii. Aci éráşl amü întrebatü pre unü
Turcü de mănastirea dervişilorü. Elü ne-a
şi arètat'o.

Mănastirea acésta e o clădire veche de
lemnü. Întrāmü pre portişă într'o curte mică.
Aci îndată ne întimpină unü frate în Noe,
dară cu o pele mai ca cărbunele. Elü eră

aşa dară din viaţa lui Cham. Elü voesce să
fie câtü se póte de afabilü faşă cu noi şi de
aceea ne întimpină cu faşă ridétóre, şi ne
arétă în chipulü acesta albéta dinşilorü seş,
câtü noi puturămü vedé înca şi mai bine,
câtü este elü de brunü. Afabilitatea lui şi-a
ajunsü quousque tandem-ulü, cândü elü a
întratü în mănăstire, apoi acuşl érá a eşitü
cu trei fingi de cafea turcescă, ni-le-a pre-
sentatü cu tótă graşiositatea, de câtă dispuneá,
şi ne-a invitatü, să şedemü de o cam dată
pre o bancă de scándurü, ce eră de-a stinga
portişei. Noi în schimbü pentru primirea cea
amicală, la care nu ne-amü fostü aşteptatü,
i-amü datü fiesce care câte doi franci, preşulü,
cu care ghaiurulü are să-şl rèscompere şi
aci sufletulü, dacă voesce să între în mănă-
stire. Înzădarü, în Turcia nici cerulü nu-lü
poşi căştigá fără numai cu ajutorulü bacşifulü.

Vomü fi şedutü acolo o jumétate de óră.
Într'aceea mereü viniaü Turci, bărbai bétráni
şi tineri şi prunci, albi şi negri. Unü dintre
Turci ne salutaü ducându-şl drépta la peptü
şi apoi la frunte, érá apoi intraü în mănăstire.
Alşii nici în sémă nu ne băgau pre noi ghaiuri
spurcaşl, ce eramü. Aş sositü acolo şi câşl-va
creştini, între alşii şi unü advocatü din Buda-
pesta. După multă aşteptare pretinulü nostru

În o cestiune așa de importantă ca acesta totuși omul cu minte pricepe, că voința arhierilor nostri nu ar putea să fie decât una cu dorința credincioșilor lor. Ce dorință au însă credincioșii nostri în cauza acesta, o știe totă lumea din protestele vii, ce s'au ridicat din partea lor în contra loviturilor date Mitropoliei noastre îndată după mărta Mitropolitului Șuluțu și din petițiunea adresată către Majestatea Sa Monarhul de fruntașii bisericeii române greco-catolice adunați în conferința dela 13 și 14 Aprilie 1871 la Alba-Iulia, spre a protesta în contra statutului autonomic al bisericeii catolice din Ungaria, prin care biserica noastră greco-catolică era contopită cu totul în organismul bisericeii latine și amenințată a-și pierde individualitatea sa și caracterul său românesc.

Fost'au timpuri, când și în Roma se aflau oameni, cari credeau, că biserica noastră unită nu se poate desvolta și întări în credință, și nu se poate apăra de erori, decât numai dacă va sta sub scutul și conducerea prelaților din Strigoniu. Astăzi însă oamenii cugetă altminter, și toți se unesc în convingere cu gloriosul Pontifex Păpă al IX-lea de f. a., care în epistola sa de dato 25 August 1859 adresată arhierilor Provinciei noastre mitropolitane nu află cuvinte destule spre a lăuda zelul și succesul arhierilor nostri întru păstrarea credinței adevărate și apărarea ei de atacurile vrășmașe.

Fost'au timpuri, când bărbați de mare influență credeau, că administrațiunea bisericeii noastre nu se poate face în sensul sântelor canoane fără de înrîurita și amestecul vre-unui teologu ori directoru de ritul latin. Astăzi însă toți judecătorii competenți convin în părere cu Eminentă Sa Cardinalul Simeoni, care în anul 1886 s'a exprimat către actualul nostru Mitropolit cu cuvintele acestea pururea memorabile: „Ecclesia vestra praecellit inter omnes rituum orientaliu Ecclesias.“

Fost'au timpuri, când patronatul și jurisdicțiunea Primatului din Strigoniu se întrebuntau câte odată și în interesul bisericeii noastre și spre scopul nobil de a promova desvoltarea noastră religioasă și culturală, cum s'a întâmplat aceasta mai cu seamă sub primatul Kollonits. Astăzi însă, când atâtea capete sunt aprinse numai de focul ideilor șoviniste magiare, și nu se mai respectă nici o altă limbă afară de cea magiară, anevoc s'ar putea întâmpla, ca jurisdicțiunea Prelaților din Strigoniu să ne mai fie de vre-unu folos între multele desastre, ce le-ar caua.

Pentru aceea nouă nu ne trebuie această jurisdicțiune prelațială!

Detori sunt directorii scolastici confesionali a ține sârbătorii impuse de Inspectorii scolastici comitatensii? — Această întrebare ne-o pune un frate preot din diecesa Gherlei din acel incident, că inspectorul scolastic comitatensiu respectiv l-a fost demădat, să țină sârbătoare scolastică în onoarea lui Széchenyi în 21 Septembrie, când a fost aniversarea de 100 de ani dela mărta celui bărbat.

Răspundem, că: *nu sunt detori.* Drepturile, ce le au inspectorii regesci comitatensii față cu școlile noastre populare greco-catolice, sunt normate în Articuli de lege XXXVIII din anul 1868 și XXVIII din anul 1876, precum și în instrucțiunea ministerială din 1876. Aceste drepturi se reduc numai la *inspecțiune*, era a dispune în școlile populare confesionale nu le este ertat. Dreptul acesta de inspecțiune erași se restringe numai la mersul legal al instrucțiunii. În alte lucruri, cari n'au de-a face cu instrucțiunea, inspectorii nu pot să se amestece. De aceste lucruri se ține însă mai ales statorirea sârbătorilor scolastice. Școlile populare confesionale stau sub dispunerea eschisivă a auctorităților confesionale respective, și dreptul acesta numai această auctoritate va dispune și sârbătorile, ce voru ave a se ține în aceste școli. Atragem deci atențiunea deosebită a directorilor dela școlile noastre populare greco-catolice la legile și la ordinațiunea nu-

mită, și îi rugăm, să nu permită nici o ingerință necompetentă asupra școlilor îndăntate direcțiunii lor.

Progresele magiarisării.

Ministrul de culte și instrucțiune a prezentat parlamentului raportul său anual îndăntat despre starea învățămintului în an. 1890. Datele acestui raport sunt de interes cu mult mai mare, de cât să le putem trece cu vederea. În special unu interes deosebit au datele referitoare la instrucțiunea poporală.

Caracteristic este și demn de observat, că ministrul de culte și instrucțiune toate datele le prezintă și le grupează numai în vederea magiarisării. Concluziunile deduse din date erași numai în aceea culminază, cât a progresat sau a regresat, și între cine a progresat și între cine a regresat magiarisarea. Să privim deci și noi datele adunate de dl ministru totu din punctul de vedere al magiarisării și să vedem, cari sunt rezultatele ei.

La anul 1869 erau școli populare cu limba de propunere magiară 5818, era în anul trecut numărul acelor școli a fost 8994. Școli populare cu limba de propunere germană în anul 1869 au fost 1232, era în anul trecut numai 674. Numărul școlilor cu limba de propunere slovacă la anul 1869 a fost 1822, era în anul trecut 1115. Școlile croate au scăzut dela 93 la 39, era cele cu limba de propunere rutună dela 479 la 211. Va să dăcă înmulțirea aceea surprinzătoare a școlilor populare cu limba de propunere magiară se detoresce împuținării treptate a școlilor populare cu limba de propunere germană, slovacă, croată și rutună. Între naționalitățile numite deci magiarisarea a progresat, și încă foarte mult.

Unde sunt însă Românii, Sârbii? Ce s'a întâmplat cu școlile lor? Școlile populare cu limba de propunere sârbescă s'au sporit dela anul 1869 până în anul trecut dela 152 la 312; era cele românesci cu 18 fiind numărul lor 1587. Școli populare cu două limbi de propunere, diute cari una cea magiară, au fost în anul trecut 2824.

comunu cel negru ne-a dat de șire pre volapük-ul mimiceii, că putem să intrăm, că se începe cultul dumnezeescu.

Amu intrat mai întâi într'o anticameră murdară și întunecată, era de aci dându nise perdele în lături am ajuns într'o sală de o lățime și lungime cam de 10—12 metri. Îdată la intrare este de-asupra o galerie deschisă, pre carea duce o scară de-a stnga intrării. Galeria acesta e menită pentru ghiaurii, cari vin să vedă, cum veneră pre Allah dervișii numiți *urlători*. În fața intrării este o altă galerie închisă cu gratii dese. Aceasta e galeria damelor turcesci. Noi ne-am suit pre galeria ghiaurilor și ne-am aședat pre băncile, ce erau acolo.

Întreaceea crâșnicii pregătau cele de lipsă: aduceau covor și pe de oș și le întindeau pre jos prin sală, apoi aduceau tăierute de metal, luau de pre păreții nise ciure negăurite și nise tobe mici și le aședau toate acestea pre lângă covor și peile acelea. Acum venira Turcii, ca să se roge lui Allah, se aședară după moda turcescă cu pecioarele încruciate preste olaltă pre covor și pei.

La unu semn al imamului sau preotului începură a se ruga în taină. De odată începe unu dintr'insii a cânta, câtă îl ținea gura. Textul rugăciunii lui noi nu-l înțelegem, dară cântarea sună atât de trist,

câtă ori care străinu trebuia să înțelgă din sunetele ei, că e vorbă într'insa de firea cea păcătoasă a omului și de îndurarea lui Allah, pote că și de provocarea răsunării lui asupra noastră. A cântat Turcul, câtă a cântat, cândă apoi au început ceilalți a se ruga și ei. Dacă amu fi înțelesu cuvintele lor, amu fi aflatu doră și noi, că ei se rogă, dară așa totă rugăciunea lor ne era numai o mornăitură. Apoi a urmatu erași unu solo, și cu elu de odată și după elu erași mornăitura celorlalți. Urmarea solului și a mornăituri se făcea totu mai desă, până ce la unu semn al imamului leau toți tăierutele de metal, ciurele și tobele la mână. La început le băteau mai rar, dară apoi totu mai des, și întreaceea se audia solulu și acompaniarea mornăită. Făceau o larmă, de te asurđiau cu ea. Vasiliu află o plăcere nespă în larma acesta infernală și în grimasele Turcilor. Complăcerea acesta și-o vedea elu prin câte unu suris, care se făcea totu mai observabilu, până ce unu Turcu l'a și observat. Atunci eu am datu lui Vasiliu unu memento frățescu în coste, și așa și-a adus apoi și elu aminte, că suntem în Scutari.

Larma se făcea totu mai infernală. Pre urmă gingașele mele urechi s'au săturat de prea multa desfătare. Am eșit în curte, ca

să le dau puțină odihnă. După unu pătrar de ora era am intrat. Evlavia aceea asurđitoare a Turcilor încă nici acum nu s'a fost sfârșit. Pre urmă totuși a încetat larmuirea. Turcii începură a se depărta unu câte unu. Au rămas numai puțină acolo pre covor și pei.

Acum viniau dervișii la rând. Ei intrară unu câte unu, vre-o două deci la număr. Se postară într'unu șir de-a lungul păretelui celui din stnga. Imbrăcăminte le era simplă, în cea mai mare parte a ei de colore albă. Pre capu purtau un fel de căiță de pânză albă.

La unu semn al imamului unu Turcu tineru de pre covor era a început să cânte cu o melodie tristă, făcându la grimase, era celorlalți, cari mai ședau acolo, îi răspundeau mornăindu. Dervișii întreaceea își țineau mâinile răđimate de mijloce și rostiau nefcetată aceleași cuvinte, pare-mi-se: *Allah il-Allah*. Pre cândă le rostiau, se plecau în tact și toți de odată acum înainte, acum în drapta, acum în stnga. Din cândă în cândă bătea imamul în palmi, și atunci dervișii porniau a se pleca cu repejune mai mare și totu mai mare, până cândă cuvintele lor acși se prefăceau într'o amestecătură de gemet și urlu turbat. Era imamul îi grăbia acum așa de tare, câtă repejunea plecărilor

Nu este intențiunea noastră, să cercăm realitatea datelor ministeriale. Le primim toate de adevărate și întrebăm, fost'a cu scopul a amări și a infestă două naționalități atât de numeroase cum sunt Românii și Sârbii, pentru a ajunge la rezultatele acelea, la care s'a ajuns cu magiarizarea acestor două naționalități, adică la mai puțin de nimica. Nu sunt ore datele singure a domnului ministru de culte și instrucțiune de ajuns, și încă preste capul, să se convingă domniile dela putere, că Românii nu sunt un element bun numai pentru a fi înghițit de elementul magiar? Nu este ore esperința alor 21 ani de ajuns pentru a se convinge, că Românii nu-și părăsesc limba sa dulce pentru nici o comoră din lumea acăsta?

Dacă guvernul nu voesce să vedă, nu avem ce face, ne pare foarte rău. Va rămâne însă în ochii orî cărui om nepreocupat un adevăr neîndoios, că politica de magiarizare a guvernului față cu Românii este o politică neprevădătoare, o politică agresivă, care produce numai amărăciune și neîndestulare într'un element atât de compact al acestui stat, cum este poporul român. Apoi că întru cât contribuie o asemenea politică la consolidarea internă a statului și la ridicarea vașei, de care monarchia noastră are neîncunjurată lipsă, lăsăm să judece toți omenii cu mintea sănătoasă.

Revistă bisericăscă.

Din Patrie.

Noul primate Vaszary și arhiepiscopul Császka au depus jurământul îndătinat de fidelitate în mâinile Maiestății Sale Lunii în 16 a l. c. Solemnitatea a avut loc în sala de tron a castelului regesc din Budapesta, și Maiestatea Sa, care petrece în Gödöllő, a venit anume pentru această ocaziune în capitală. La actul acesta au fost de față ministrul-președinte contele Szápáry și ministrul de culte contele Csáky. Primatle Vaszary a depus cu această ocaziune și jurământul de consilier intim al Maiestății Sale.

loră eră orbitore. Abia își mai puteau ochii să urmărescă și să deosebescă formele lor. Mai pre urmă nici nu le mai ajungea timpul, ca să facă plecările, și atunci ei începură a sări. Săria, de se prăpădia, și urlau, câtă și-se părea, că a intrat necuratul într'nsii. Într'aceea cântăreții se schimbă și cântau neîncetat.

Abia și-au fost început dervișii plecările și urlăturile, și în mijlocul salei a început un băet de vre-o 10—12 ani să se învîrte. Se învîrtea tot în aceeași parte și cu o luțelă orbitore, și acesta a ținut fără întrerumpere o jumătate de oră, câtă a ținut adică și mortificarea dervișilor. Când a încetată acăsta, atunci s'a oprit și băetul, și acum umblă el prin sală, dară nici prin minte nu-i trecea să ametească. După ce am vădit noi și lucrul acesta, ne-am simțit dispensați de a mai merge și la mânăstirea dervișilor juctori.

După o pauză dervișii eră se înșiră și eră începă da capo. Dară noi nu am mai stat al fine, căci timpul înaintase, și calea până la mare eră lungă.

Am ajuns sănătoși în otelul nostru. Îți trimitem de aci salutarea cea mai de pre urmă din Constantinopol. Măne ne imbarcăm, și polymăne vom fi în Varna.

Victor.

Acum se așteptă numai preconisarea noilor prelați, și apoi se va pute face instalarea. Primatle va ave însă mai întâi să fie consacrat de episcop.

Preconisarea se va face probabil în luna viitoare, când se va ține de sigur consistoriul papal.

Frância.

Procesul intentat arhiepiscopului din Aix, Mgr. Gouthe—Soulard, pentru răspunsul energetic dat la circulara ministrului de justiție Fallières în cauza aranșării peregrinajelor, se va pertractă în 24 a l. c. În totă Frância se așteptă cu nerăbdare acea zi, care de sigur va fi ocaziune de o manifestațiune imosantă a credinței. Apröpe toți episcopii francesi au gratulat deja și s'au declarat solidar cu arhiepiscopul de Aix și au pretins, să fie duși și dinșii înaintea judecării. Mii de epistole și telegrame sosesc în fiecare zi din toate părțile Frânciei, și e cert, că guvernul va ave se trecă prin momente critice. De altmintea guvernul a declarat deja înainte, că se va demesură arhiepiscopului *minimumul* pedepsei, și că și acea pedepsă se va iertă îndată.

Germânia.

Denumirea Monseniorelui Dr. Stablewski la arhiepiscopia de Gnesen-Posen este un fapt implinit. Foile polone împreună cu cele germăne catolice și conservative salută cu îndestulare acăsta denumire, care le dă cetățenilor poloni un archipăstor de limba și de sângele lor. Nu suferă îndoală, că acăsta măsură înteptă a guvernului prusian va contribu mult la împăciuirea Polonilor, cu atât mai vrtos, fiindcă Mgr. Stablewski este un naționalist adevărat și iubit de toți ai săi. — Se înțelege, că principele Bismarck e neîndestulat cu politica acăsta. El acuză în föea sa „Hamburger Nachrichten“ guvernul actual pentru politica conciliantă, ce o urmăresce, și îi impută, că are mai mult simț de drept decât patriotismul. Va să dică principele de Bismarck e de părere, că a fi *drept* nu se poate un cu a fi *patriot*. Curată ca șovinisti nostri. Acum scim, ce însemnă patriotismul în gura liberalilor: patriotism = nedreptate.

Constantinopol.

Alegerea „patriarchului icumenic“ s'a întimplat în 6 a l. c. Actul alegeții a isbit numai cu multă greutate, căci de-o parte Rusia, de altă parte guvernul turcesc cercau a scöte pre candidații lor. La început s'ar fi crezut, că va fi ales expatriarchul Ioachim III, care eră și candidatul Rusiei, sau mitropolitul Ghermanos. Resultatul însă a fost, că alegerea a cădută pre candidatul Pörtei, mitropolitul de Nicopole *Neophytos*. Noul patriarch este încă un om relative tinër; studiile și-le-a făcut prin Germânia la Protestanți. — Se dice acum, că ambasadorul Rusiei și cel al Greciei fac tot posibilul, să anuleze alegerea, și spre acest scop inventeză fel de fel de pretexte. Probabil că nu vor reuși.

Din toate se vede, că noul Patriarch îi lipsesc aceea, fără de ce nu poate să

fi patriarch, adică misiunea apostolică, apoi că totă instituțiunea patriarchală nu este decât un instrument politic, și în fine că noul patriarch va fi *poate* un protestant bun, dară la nici o întimplare „ortodox“ convins.

Revistă politică.

Dela delegațiuni.

Mercuri în 9 a l. c. a primit Maiestatea Sa amândou delegațiunile, mai întâi pre cea magiară, după aceea pre cea austriacă. În vorbirile Sale de răspuns Maiestatea Sa a accentuat, că între monarchia noastră și între toate celelalte puteri europene domnesce o relațiune amicală, că situațiunea e pacnică, și că în presinte nu sunt cauze, cari să justifice temerile de răboi. — Vorbirea Maiestății Sale a fost salutată în presa europeană cu mare mulțămire; mai ales a produs bucurie pasajul acela, în care Monarchul își exprimă iubirea sa de pace și nșințele Sale pentru conservarea păcii.

În delegațiunea ungară contele Kálnoky și-a ținut esposeul său Sămbătă în 14 a l. c. Ministrul de externe a repetit cele dize de Maiestatea Sa referitor la situațiunea internațională, și le-a mai întregit cu detaluri. A dicit, că alianța întreită s'a renoit, că relațiunile noastre cu Germânia sunt foarte cordiale, că și cu România trăim în bună armonie, deși s'au peronat guverne deosebite. Ministrul de externe a lădat mai ales progresele enorme, ce le face România pre toate terenurile, și acestea progrese le-a atribuit mai ales originii latine a poporului român. — A dicit ministrul, că nici visita escadrei francese la Kronstadt, nici înflinirea ministrilor Giers și di Rudini nu sunt cauze de nedumerire. Cu toate acestea a accentuat însă și lipsa de a continuă cu perfecționarea armatei, fiind acăsta o garanță a păcii.

Anglia.

Ministrul-președinte Salisbury încă a pronunțat la banchetul îndătinat al Lord-Mayorului din Londra tot în 9 a l. c. un discurs politic. Lord Salisbury a accentuat întocmai ca și marchisul di Rudini situațiunea pacnică. Cu privire la Irlanda a dicit ministrul-președinte, că guvernul poate să fie mulțimit cu politica sa. Referitor la Egipt a dicit dl Salisbury, că Anglia nu va părăsi Egiptul, pentru care a jertfit sume așa de enorme, pentru că părăsindu Egiptul l'ar lăsa erăș pradă la revoluțiunii interne. Anglia va părăsi Egiptul numai atunci, când va ave garanțe, că Egiptenii vor scî inși și apără independența lor și ordinea internă.

Italia.

Lunii în 9 a l. c. a ținut ministrul-președinte di Rudini vorbirea sa de multă promisă în teatrul Scala. Dl di Rudini a vorbit multe; foarte multe. A promis economii mari; a accentuat bunele relațiuni ale guvernului italian cu toate statele, chiar și cu Rusia; a dicit, că situațiunea internațională este pacnică, că Italia se va alipi și pre viitor cu totă

sinceritatea cătră alianța întreită, care corăspunde adevăratelor interese ale statului italian. Referitoru la cestiunea religioasă a dăsu dlă di Rudini, că guvernulă va urmă politica sa tradițională față cu Papatulă, va asigură Pontificelul libertate spirituală deplină, și va dá onoruri de suverană, va păzi legea garanțiilor, dară se va opune la oră ce tendințe, ce le-ar formă Pontificele ca precedentă lumescă.

Precum se vede, dlă di Rudini a vorbită prea multe și așa n'a îndestulit pre nimeni. Mai alesă pasajulă despre politica bisericăscă, după faptele din 2 Octobree, trebuie să apară în ochii oră cui de o ipocrisie fără sémăni.

România.

După cum cetimă în Nr. din 16 Novembre ală „Românului“, noulă ministeră e compusă ast-felă: *Generală Florescu*, președinte ală consiliului și ministru fără portofoliu; *Lăscară Catargiu*, interne; *Vernescu*, finanțe; *Evarcu*, esterne; *Blaremburg*, justiție; *Vericeană*, domenii; *Generală Lahovary*, rășboi; *Olănescu*, lucrări publice, și *Poni*, instrucție publică.

Domniul *Blaremburg* și *Vericeană*, ministrii cei noi, au și depusă jurămintulă.

Correspondințe.

Tractulă Sibiului, 11 Novembre 1891.

Onorată Redacțiune!

Nu e vorbă, e sfatulă meă trebuie să vi-lă subșternă spre aprețiare așa cam cu sfelă, căci în afacerea, despre care voiă să vă scriu, eram în dreptă să audă sfatulă altora, fiindă dintre cei mai tineri ai preoșimii noastre. Dară vedăndă, că lucrulă e pre calea de a rămăne baltă, am gândită să-mă ieău inima în dinți și să-mă gată sfatulă de drumă cătră Blași. Nu mă voiă supără de locă, dacă alții voră află, că sfatulă meă e prea sfătosă. Nu am adevă pretenția de a fi aflată pétra înțelepciunii.

S'a scrisă în preșuită „Unirea“ despre îmbunătățirea dotării Clerului în articli de fondă. A mai aparută și o correspondință totă în cestiunea acăsta, și apoi ar fi trebuită, ca ómenii interesatși să bată neincetată la ușa Onoratei Redacțiuni aducăndă felă de felă de teori, cari să se pună în praxă. Dară acăsta nu s'a întâmplată, nu știu, dacă din nepăsare oră din sfelă. Nică una nică alta nu e bună.

Étă ce „pétra a înțelepciunii“ am aflată eă. Știu că mulți banii se administreză acolo în Blași, și după ce s'au întemeiată bănci romănesci, știu, că o sumă fôrte mare din banii aceia se depune spre fructificare la bănci de acestea. O parte a acestoră banii s'ar pută folosi spre sporirea porțiunilor canonică. Lucrulă în teorie este fôrte ușoră. Se cumpără p. es. pre sama unei porțiuni canonică locă de 500 fl. Fondulă, de va fi de lipsă, își întabulăză pretensiunea pre porțiunea canonică. Detoria se depurăză apoi pre încetă dimpreună cu celea 5%, cari le-ar aduce suma aceea, dacă s'ar elocă la o bancă.

Dară depurarea acăsta? Nu există lucru mai ușoră, — firesce că în capulă meă celă sfătosă. Recurgemă la ajutorulă regescă. Preotulă din comuna bisericăscă cea cu porțiune canonică înmulțită i-se asemăna din aju-

torulă regescă în fiesce care ană 40 fl., și elă trimite tot-deauna cuitanță legalmintă timbrată, și primesce nimica, fiindă că banii mergă la Fondulă, care a creditată cele 500 fl. Și să veđi, că după două decă de ani Fondulă își are éráși capitalulă de 500 fl. întregă și într'aceea a primită și 5% după elă, érá preotulă pre lângă porțiunea canonică înmulțită, carea a folosită în cei două decă de ani, mai capătă de aci încolo și 40 fl. din ajutorulă regescă, dacă merită a fi împărtășită dintr'insulă.

Acăsta e teorema mea. Dacă alții dintre frații preoși voră fi avăndă alte teoreme încă și mai înțelepte, îi rogă, să le descopere și ei.

Cu deosebită stimă

Z.

Munți apusenți, Novembre 1891.

Onorată Redacțiune!

Vină a vă relată pre scurtă despre decurgerea sinodului din tractulă Roșiei ținută în Abrudă în 9 Novembre a. c. La acăstă sinodă au fostă convocați și câte doi mireni din fiesce care parohie. S'au prezentată toți preoșii tratuală afară de trei, dintre cari doi legitimați, érá ală treilea a rămasă a se legitima; asemenea și mireni s'au prezentată în numără frumosă. Durere că din Abrudă, deși érá loculă adunării, nu s'au prezentată atari bărbați, cari prin prestigiulă loră — vedăndă poporulă, că și ei se interesăză de cauzele publice populare, — să fi fostă ca exemple, să producă însuflețire. Suntemă însă în credință, că fiindă în 9 a l. c. din întâmplare Lună și așa și de tîrgă în Abrudă, voră fi fostă tare ocupați, și ast-felă absența bărbaților mai distinși nu va fi fostă din indiferentismă, ci din neputință morală. Dacă domniul inteligentă și cu stare bună materială nu voră sprijini cauzele bisericăscă și școlăscă, va pută preotulă totă bucină, că versulă lui va resună în pustie. Și apoi ce causă este mai națională, mai propriă a poporului, de câtă a biserică și a școlă? Aci se vede, cine este adevăratulă națională; pentru că a scrie articli ideali fulminanți prin diare, a învinováți continuă pre preotă și învățatori, că nu suntă la înălțimea chemării loră, cu atăta nu se promovăză întru nimică cauza națională.

Ca reprezentanți au fostă preșenti totă cei mai de frunte bărbați din fiesce care comună, afară de Abrudă, de unde reprezentanți mai bine făceau, de ședeaă acasă. Ast-felă din Roșia amă avută onóre de dlă Dr. Simeonă Caiană și Simeonă Henzelă. Nu potă să uită nice de astă-dată zelulă celă laudabilă ală dlui Dr. Caiană, carele moralicesce și materialicesce sprijinesce tóte cauzele naționale și populare. Ca fiú de preotă stimézá și prețuesce preoșimea romăna cu tótă sinceritatea, — pentru care faptă merită din partea noastră tótă recunoștința.

Multă Onoratulă vice-protopopă tractuală Iuliă Montani a deschisă ședința prin o vorbire de totă potrivită, în carea a relevată, ce a aflată bună în acăstă tractă și ce defectuosă. A laudată bisericăle și zelulă pentru biserică; dar și-a exprimată durerea, că cu atătă mai rău stă învățămintulă poporală. Ne-a comunicată, că în tractă în anulă espirată au fostă 1553 prunci obligați a cercetă școlă, au cercetată 480 și au rămasă fără instrucțiune 1073. Așa dară e o stare într'adeveră destulă de tristă. S'a cetit

protocolulă ședinței precedente dimpreună cu reflexiunile Preaveneratului Consistoră și s'au luată spre sciință. S'a procedată după acestea la constituirea senatului școlăscă tractuală alegăndă-se 4 membri preoși, 8 mireni și ună notariu.

S'a hotărîtă înființarea unui fondă pentru o bibliotecă tractuală. La discutiunea acăstui obiectă au luată parte mai mulți preoși și laici, întru câtă adevă ună voiaă, ca fondulă să fie ună fondă ală cultului, din care să se ajutore tóte lipsele tractuale, spre esemplu ca în tractulă Olășinului, și să se ajutore respective înființeze și biblioteca tractuală; alții voiaă ca fondulă să fie numai pentru bibliotecă. — Punădu-se la votă a învinsă părerea ultimă. După acestea discutiunea s'a continuată asupra mijloceloră pentru a se înființă fondulă. Au fostă mai multe păreri: unii mai zeloși fiindă aplicați a luă asupra-și îndetoriți mai grele, alții tîndăndă a se subtrage după putință dela sacrificii mai înșemuate. Asemenea unii voiaă a se eiectă o órecare taxă modestă și pre biserică, afirmăndă că biblioteca va fi în perpetuă proprietatea tractului, și celă ce va eși din tractă, va fi lipsită de fructulă osteineloră sale, fiindă că s'ar pută, ca în altă tractă, unde merge, să nu existe o atare bibliotecă, și decă e justă, ca la averea propriă să contribuă și bisericăle. Alții milită contra acăstei păreri din motivulă, că bisericăle suntă îngreunate cu totă soiulă de contribuiri și solviri, ce éráși e adevărată. Punădu-se la votă s'a decisă: ca fiesce care preotă să solvăză taxa anuală începăndă cu anulă curente câte 1 fl. v. a., și fiesce care biserică câte 50 cr. v. a. S'a alesă ună cassariă, să primăză taxele, și până la proximală sinodă să le depună la „Auraria“ spre fructificare. S'a alesă tot-odată și o comisiune din protopopolă și doi membri, cari să componă ună proiectă de statute și să-lă subșternă proximală sinodă tractuală.

După acestea s'a subșternută din fiesce care parohie câte ună conspectă nominală despre prunci obligați a cercetă școlă precășăndă, căți suntă eșecutați, căți cereteză, căți nu cercetăză, feciori, fete, deosebită; o relațiune despre prunci, cari cercetăză órele de religiune, s'au legitimată solvirile contribuțiilor erariale, s'au solvită taxele îndătinate la fondulă Vanceană, s'a stătorită ca locă ală proximală sinodă de primăvară Roșia, fiindă alesă disertante Alesandru Ciura, parochulă Abrudului, érá dintre docenții, cari încă voră trebui să se prezenteze la acăstă sinodă, s'a alesă să țină prelegere practică cu prunci docentele Georgiă Giurgiă din Roșia. După aceste v.-protopopolă mulțămindă membriloră de concursulă binevoitoră, ședința s'a ridicată.

Așa dară vedemă, că dlă v.-protopopă ca conducătoră ală acăstui tractă a pășită cu multă zelă și energie, și că în tendințele Domniei Sale asemenea este și spriginită de clerulă tractuală. Ar fi de dorită numai, ca să cerce ocasiuni a veni mai adese în atingere cu poporulă tractuală și ast-felă cu auctoritatea-i proprie de protopopă să succurgă preoșimii tractuale întru învingerea multifarieloră greutăți. Nu dică, că acăsta ar pută-o face ușoră considerăndă împrejurările de distanță și topografice; — dar fie secură, că rezultatele binecuvîntate, succesele ar fi îndecite, și meritele Domniei Sale ar fi considerate la timpulă și loculă convenit. Desele mandate și dispusețiuni făcute preoșimii tractuale totă numai în scrisă, — îi causăză atătă Domniei Sale câtă și preoșimii tractuale de multe ori ne-

plăceri. Dacă însă Domnia Sa va conveni mai desu și cu preoțimea tractuală, ne vomu da deslușirile necesare unii altora gură cu gură, și așa în conlucrarea comună ne vomu consolida, unii față de alții ne vomu câștiga încredere, și ast-fel în lucrare armonioasă vomu înaintă binele santei biserice și a iubitorilor nostri fi sufletesci.

Unu preotă.

Mulfămită publică.

Membrii societății „Inocențiu M. Clain“, spre a pută avé în totu momintulă înainte ochilor chipul fericitului ei patronă, deciseră a lăsa, ca să i-se facă după o posă mică unu tablou mare pre pânză.

Sarcina acēsta la rugarea membrilor o a luată asupră-șă pictorul română St. Dnă Octaviană Szmigelski, de presinte profesoră de desemnă la gimnasiulă din Elișabetopole.

Tocmai țilele trecute ne sosi tabloulă. Elă are o înălțime de 132.5 cm. și o lățime de 98.5 cm. și este lucrată cu gustă, desertitate și fineță; până și cele mai delicate trăsătură suntă atâtă de bine demarcate, câtă și celă mai binepricepătoră în acēstă artă nu ar pută decâtă să admire tabloulă dlui Octaviană Szmigelski.

Pentru lucrulă acesta dlă Szmigelski nu pretinse ca remunerațiune număi 60 fl., care sumă nouă ni-se pare cam nefăsemnată, avēndu în vedere, că număi cadrulă a costată preste 25 fl.

Dreptă acea pentru jertfa și osteneția dlui Octaviană Szmigelski alergămă și pre acēstă cale a-I aduce cea mai ferbinte mulțămintă, rugândă pre Dumneșă, ca în-sutită să-I respălătescă acēstă generosităte manifestată față cu societatea noastră.

Pentru societatea „Inocențiu M. Clain“
Blașă, 20 Novembre 1891.

Teodoră Vandoră,
preș. soc.

Ioană Ţacu,
secret. soc.

Colecta crucerului.

La colecta crucerului inițiată de noi în numărulă 16 ală „Unirii“ din a. c.:

Au solvită. In Archidieceșă. Parochia Chimitehniculă de Câmpie, 10 fl. — Elevi institutului preparandială din Blașă, 1 fl. 80 cr. Până acum au încursă 257 fl 72 cr. v. a.

Cătră abonenti.

Rugămă pre onorații nostri abonenti, cari încă nu si-au solvită abonamentulă, să și-lă achiteze fără amânare, ca să nu fim neocesați a mai provocă pre fiecarele și în particulară.

Noutăți.

Esceleța Sa I. P. D. Mitropolită a cercetată în 18 a l. c. Facultatea teologică din Seminarulă mitropolitană, asistândă la prelegerile fiesce carui profesoră și punēndă în-țrebări la mai mulți dintre ascultători. Cercetarea înaltă a Esceleței Sale a făcută o impresiune neuitată asupra profesorilor și a clericilor, și va fi unu îndemnu nou pentru toți, ca să corăspundă pre deplină așteptărilor înaltului loră Păstoră și a Santei Biserice. Totă în aceași ță după prândă a cercetată Esceleța Sa și școla de țefite.

Internatulă celă nouă, ridicatū din generositătea nesecată a Esceleței Sale Domnului Mitropolită Dr. Ioană Vancea, este pusă sub coperișă. Nouă internatū va fi unu edificiu pomposă și impunătoră. Prin zidirea acēsta șirulă edificioră centrale din Blașă, cari tôte stău într-o linie oblă, au ajunsă la unu frontū

de o lungime de vre-o 220 de metri. Acestū frontū unicū în felulă sēu, cu excepțiunea catedralei și a edificioră vechiū, este detoritū Esceleței Sale Domnului Mitropolită actuală. Dea Dumneșă Atotputerniculă, ca marele mecenate ală sciințeloră să se pôtă bucură la mulți ani de fructele binecuvintate ale nobileloră Sale fapte!

Din Diecesa Oradei mari. Esactoratulă plenarū gr. cat. de Oradea mare, convocatū pentru revederea rațiuniloră fonduriloră diecesane pre 9 Nov. st. n. a. c. și dilele următoare, a ținută ședința plenară în 9 Nov. sub presiulă Esceleței Sale Domnului Episcopū Mihailă Pavelă, de față fiindū consilierii esactorali: Paulă Vela, Dr. Aug. Laurană și Artemiă Șarkadi canonică, și membrii esactorali: Petru Mihută protopopă de Oradea, Samuilă Botta parochă în Girișă, Ioană Buteană direct. gimn. în Beiușă, Teodoră Roșu referinte esactorală, Gavrilă Papdană parochă în St.-Andreiū, Ales. Bozintană parochă în Nogiorigă, Iuliă Pappfalvai prof. gimn., Moise Neșă vicerectoră sem., N. Marcușă parochă de Orade, Mihailă Diță parochă rut. de Oligă, Samuilă Ciceronescu bibliotecarū diec. și Feliciană Brană notariū esact. S'au constituită trei comisuni, cari dela 9 Nov. până în 14 Nov. incl. au revēdūtă rațiunile fonduriloră diecesane de sub administrațiunea Capitulului catedrală pre anulă 1889 și respective și 1890.

— M. O. D. Ioană Buteană, directorulă gimn. gr. cat. episcopescă de Beiușă și Rectorulă internatului „Paveliană“ a fostū numitū membru ală esactoratului diecesană.

— O. D. Alesandru Popă, până aci administratoră parochială în Berzova, a fostū numită parochă acolo-și.

— În 15 Novembre au fostū ordinați de preoți clericii diecesani absoluți Iosifă Clintocă și Victoră Seremi.

— Parochia Homorodulă de susă, s'a curentatū cu filia Homorodulă de susă, s'a curentatū cu terminulă de 30 Novembre 1891.

Logodnă. Il. Sa dlă Iosifă Popă, jude la tabla regescă din Clușă, s'a fidanțatū Duminecă în 15 a l. c. cu dua Iosifina Răuciciă născ. Lobonță.

Edarea cărților școlastice. Ministrulă r. u. de culte și instrucțiunea publică a ordinatū, ca pre viitorū cărțile de școlă să nu se mai tipărescă pre hârtie din lemnă ori din paie (celuloză), nici pre altă hârtie transparentă și vătămătoare pentru ochi. Ce privește colorea, mai recomandabilă s'a aflatū hârtia sură-albăstrie. La tipărirea cărților pentru școlele școlare să se folosescă litere „cicero“, la cărțile pentru școlele mai înalte potă fi folosite și litere „garmond“. Literelă „petit“, intru câtă e cu puțină, trebe delățurate. În privința prețului ministrulă dispune, ca la cărțile pentru școlele medie să nu trecă prețulă preste 8 cr. de colă, ală opuriloră ilustrate celă multă 10 cr. de colă; cărțile pentru școlele școlare trebe să fie cam așa de ieftine, cum suntă celea edate din partea statului. Ministrulă mai dorește, ca tôte cărțile de școlă să se pună în circulațiune legate, eră nu număi broșurate. Cărților didactice, cari nu vorū întruni condițiunile puse de ministru, li-se va denegă aprobarea ministerială.

Universitatea săsescă a fostū deschisă la 16 a l. c. de cătră comitele Gustav Thalmann.

Faptă scandalisatoră. Prințulă Lichtenstein, deputatū antisemitū în parlamentulă din Viena, a provocatū la duelū pre Jidovulă Szeps, care ca redactoră ală diarului „Wiener Tageblatt“, a publicatū în diarulă sēu o notiță vătămătoare pentru prință. Se înțelege dela sine, că curăjosulă Evreū nu a primitū provocarea sub pretextulă, că ar' fi trecutū 13 țile dela publicarea acelei notițe. Dară afacerea nu se pôte consideră încă de terminată, căci așa numitulă „consiliū de onore“ — precum se țice la îndemnulă ministrului de rășoiū — a hotărțit, că prințulă Lichtenstein pentru salvarea onoriilă sale trebe să se bată cu Szeps. Ast-felă lumea scandalisatā va trebui să vedă, cum descendentulă

unei ilustre familii catolice, desconsiderandū legile dumneșcesci, bisericesci și civile, va păși la luptă cu unū Evreū, rățăcitū din Ungaria la Viena. Noi scimū, că onorea fiesce carui omă și așa dară și a unui ofiterū se câștigă, conservă și salvēză prin fapte bune, nobile și glorioșe, eră nu prin bătăi și călcarea legiloră morale. Altcum duelulă din cestiune pentru prințulă Lichtenstein e mai multū o degradare, decâtū unū actū de onore.

Deputățiuni înainte Primatelui. Nouă primatē, care a ocupatū deja Lună palatulă primațială, a începută să primēscă deosăbitele deputățiuni, cari se grăbiră a-I aduce omăgielē lorū. Întrē numeroselē deputățiuni în-sēmnamă pre cea a capitulului mitropolitană din Strigonă, a tinerimii universitare, a comitatului și a orașului Strigonă, a Crucii-albe și a Crucii-roșie șel. Primatele, cu tôte că e de constituție debilă, suportă tôte strapățele cu țarie.

Cununii. Dlă Simeonă Marcu, destinatū de preotă în Dobēca (Archidieceșă), își celebrēză cununia sa cu dșora Emilia Roșca Duminecă la 22 Nov. st. n. în Alba-Iuliă. — Valeriă Floriană, clerică absolută, își serbeză cununia cu dșora Maria Popă, Duminecă în 22 Novembre în biserica greco-catolică din Noșlac.

Panică la bursa din Viena. O spaimă și agitație, ca și care nu s'a mai vedutū dela Krachulă din 1873, a produsă în 7 a l. c. la bursa din Viena o scire publicată în ediția de sēra a diarului „Wiener Tageblatt“. Anume a scrisă fōea Jidanului Szeps, că Monarchulă cu ocaziunea unei audiințe ar fi țisă cătră Javorski, președintele clubului polonă, cumcă situația politiceii esterne este forte serioasă, și fōmeteă din Rusia mărește pericolulă rășoiului, mai alesă dacă se va luă în considerare, că Rusia prin nouă imprumută a ajunsă la mijloce materiale. Acēstă scire sensațională a făcutū să scadă cursurile de valōre cu câte 12—20%. Mulți și-au perdutū cu acēstă ocaziune tōtă averea la bursă. Scirea, ce e dreptū, a fostū demintă, dar spaima totuși nu a încetatū îndată. Scăderea cursuriloră la bursa din Viena a produsă acea-și panică și la bursa din Pesta. Se crede, că fōea liberală a publicatū acea scire tendențioasă în conțelegere cu unii speculanți, ca în modulă acesta să se înăvutescă. Ar fi timpulă supremū, ca statele să pună capetū multoră mișelii, ce se facă la bursă, și cari ducă la ruină milioane de omeni.

La Ona Sibiului și-a ținutū în 8 a l. c. darea de sēmă despre activitatea sa parlamentară deputatulă Ștefană Tisza. Elă a fostū rugatū, să primēscă a fi reprezentantulă acelu opidū și pentru periōda parlamentară viitoare.

O cētă de lupi a năvălitū în nōptea de 9 spre 10 a l. c. într-o turmă de oi, ce zăcea cam în depărtare de 1½ km. dela comuna Dumitra din comitatulă Albei inferioare. Pre cândū s'au deșteptatū păstorii, cari dormiseră, oile erau împrăștiate, eră lupii luându-le la gōnă continuaū prada între ele. Din turma de preste 600 de oi aprōpe a cincia parte au fostū ucise, sau ast-felū mușcate, câtă au muritū în țilele următoare, și pre lângă acea au mai fostū cam 120 încolțite. La mulți săteni nu le-a rēmasū nici o oē nevătēmată. Păstorii, neavēndū arme, cu cari să sparie lupii, au alergatū în satū chemândū omenii întru ajutorū. Număi în urma șgomotuluiă făcutū de săteni au fugitū fōrele sēlbatice. — Avisū auctoritățiloră competente.

Unu cutrēmurū de pământū forte cumplitū s'a întimplatū la 28 Oct. în Iaponia. În urma acelu cutrēmurū s'au derimatū 75,000 de edificii, 12,000 de case s'au făcutū nelocuibile. Elă a mai causatū mōrtea la 6500 de persōne. Eră 9000 de omeni au fostū greți rāniți. Judecândū după aceste date, cari suntă oficioșe, cutrēmurulă din Iaponia a fostū una dintre cele mai înșpăimăntătoare catastrōfe.

† **Contele Richard Clam-Martinitz** a muritū în 15 a l. c. la castelulă sēu din Smekna.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Cina cea de taină de Leonardo da Vinci.

Tabloulul unei cene de taină în conformitate cu istorisirea evanghelică constă din 13 persoane. În mijlocul se așază Mântuitorul Isus Christos, era de-a dreapta și de-a stînga lui cei 12 Apostoli, așa că 6 sunt de-o parte și 6 de cealaltă. Persoanele dela cină nu sîd în jurul mesei, ci toate numai de o parte a mesei, fiindcă numai așa i-a fost pictorului cu putință să deseneze cum se cuvine impresiunea manifestată pe fața și în ținuta fiecărei persoane.

Acum cine are în casă sau în biserică cina cea de taină, să privească numai la ea, și îndată va observa următoarele:

În mijlocul se așază Mântuitorul nostru Isus Christos cu capul puțin plecat, însă nu spre partea mesei, unde se află Iuda, ci spre cealaltă. Privirea îi este îndreptată în jos, fiindcă de o parte nu voeste să vadă pre Iuda, era de alta nu voeste să-și îndrepte privirea spre nici unul din cei doisprezece, fiindcă nu voeste să spună încă lămurit, care din ei este vinătorul. Cu toate acestea însă privirea-i îndreptată puțin în jos arată o blîndeță împreună cu o profundă durere a inimii, însă tot-odată și o liniște și o tărie mare sufletescă, așa că totă privirea are ceva maiestatic, ceva dumnezeesc întru sine. Cuvintele: „*Unul din voi mî va vinde*” a fost cu nepuțință, ca pictorul să le potă exprima pe fața Mântuitorului. Le exprimă însă prin așezarea mâinilor, pe care le ține despărțite de-o altă și îndreptate în două părți, cum ține omul de comună mâinile, cîndu în o societate voeste să spună un lucru, despre care el e deplin convins, nu sunt însă ascultătorii. Mîna dreaptă este cu palma întorsă spre mesă, degetele însă sunt puțin ridicate și îndreptate spre Iuda, ca și cum fără voce ar arăta spre vinătorul.

De fiece care parte a Mântuitorului sunt cîte 6 Apostoli, însă așa, cîtu tot cîte trei formează o ceta, va să zică 4 cete mici. Cetele acestea însă pictorul le-a unit foarte frumos și cu succes și între sine și cu centrul comun, care este Mântuitorul din mijloc.

Figura extremă din partea dreaptă a Mântuitorului reprezintă pe Apostolul Bartolomeu, un bărbat tînăr și robust, caruia îi vedem numai profilul. El s'a ridicat de pe scaun, cîndu a auzit cuvintele Mântuitorului despre trădare și stă răzîmat numai pe piciorul drept și pre mîni plecat în cîtva spre Isus. Fiindcă elu ca cel din urmă în latura dreaptă era cam departe de Domnul, așa nu putea sci securu, dacă a auzit bine sau nu, ce a zis Domnul atunci. De aceea oșest-cum consternat s'a ridicat și s'a plecat spre Domnul și spre cealaltă Apostol spre a se informa despre adevărul cuvintelor deja auzite. Lîngă Bartolomeu este Iacob tînărul, erași numai în profil, o figură încă și mai nobilă ca a lui Bartolomeu, la față sîmănîndu încâtva cu Mântuitorul, cu care era consîngenu. Con-

sîngenitatea acesta a lui Iacob tînărul cu Domnul o exprimă pictorul și prin aceea, că pre Iacob tînărul l'a depins într'un vesmînt de o colore cu a Mântuitorului, numai ceva mai întunecat de cîteva umbre. Iacob tînărul încă se informază mai bine despre adevărul cuvintelor auzite. Informațiunea însă o cere dela Sântul Petru, care șede mai aproape de Domnul. De aceea atinge cu mîna pre Petru, ca și cum i-ar zice, să se întorcă cîtră el, ca să-l potă întreba. Figura a treia pre latura acesta este sântul Andrei, un bărbat bătrînu. Buza de-asupra este încâtva confundată, era cea de desuptu cevașit afară, cum se întimplă de-a rîndulă omenii bătrîni, după ce-și perdă dinții. Totă fața lui exprimă surprinderea. Amendou mînilor și-le ridică în sus, așa cîtu se vedă palmele, cum face orî ce om, cîndu este surprins de ceva.

Bartolomeu, Iacob tînărul, și Andrei formează ceta întâia în tablou. Prin aceea însă că Iacob tînărul își întinde mîna și atinge umărul lui Petru din ceta a doua, spre a-l întreba despre adevărul cuvintelor auzite, ceta întâia este oșest-cum unită cu a doua.

În ceta a doua din latura dreaptă a lui Isus figura extremă este a sântului Petru. Fața lui exprimă o adencă durere și tristare. Voeste însă să afle, cumcî cine este cel ce va vinde pre magistrul, de aceea se întinde preste Iuda și atinge pre Ioan provocîndu-l, să întrebe pre Domnul, că cine este cel ce-l va vinde. Petru însă în mișcarea acesta fără de veste împinge fără voce cu mîna stîngă pre Iuda, care cu brațul sîu fără voce restornă sîrărița de pre mesă; un rău omen! În mîna dreaptă ține Petru un cuțit, ca și cum ar voi să pedepsescă pre trădătorul. Lîngă Petru șede Iuda Iscariotenu cu o privire încruntată și îndreptată spre Isus. În mîna dreaptă ține punga cu bani, era cu stînga face o mișcare involuntară, ca și cum ar zice: *Ce va să zică acesta?* Cam atari mișcări face fără voce orî ce om în momentul infricării. Umbra celor din jur cade pre Iuda, prin ce totă figura lui devine mai întunecată. Chiar vecin cu Domnul în partea dreaptă, alu treilea în ceta acesta, este Ioan, învîțacelul, pe care-l iubiă Domnul. Cîndu Ioan fiul și Apostolul iubirii a auzit cuvintele Domnului despre trădătorul, a trebuit să se umplă de o adencă durere, și întregă fața lui o și exprimă. Mîinile și-le-a încleștat laolaltă, ceea ce e sîmnu durerii celei mai mari.

Cel dintîiu de latura stîngă a Domnului este Apostolul Toma. Fața și ținuta lui exprimă uimire. Mîna dreaptă cu degetul arătător și-o ține ridicată, ca și cum ar întreba: *„Domne! ai eu suntu?”* (Mat. XXVI. 22.) Lîngă Toma este Iacob bătrînul. Elu atata s'a uimit de cuvintele acestea, cîtu fără voce s'a plecat pre spate și a întins amendou brațele. Sîmnu uimirii extreme. Alu treilea în ceta acesta este Filip. Elu s'a ridicat sus, s'a plecat spre

Domnul și și-a pus mîinile pre inimă, ca și cum ar zice: *„Domne, eu nu suntu, imi sci inima mea, eu nu suntu!”*

Ceta a doua din latura stîngă a Mântuitorului se incepe cu Matei. Elu întors cîtră cealaltă doi din ceta acesta întaresce cuvintele lui Isus, căci acestia se vede că fiind cam departe nu le-au înțeles. De aceea arată spre Domnul cu amendou mîinile zicîndu: *„Da! Elu a zis cuvintele acestea.”* Lîngă Matei este Iuda Tadeul. Totă fața lui arată surprindere. Mîna stîngă o ține pre mesă, era dreapta o a ridicat, ca și cum ar voi să o împreune cu cea stîngă, cum face orî ce om, cîndu în fața unei întimplări neașteptate voeste să zică: *„Nu v'am spus?”* De altă parte întru cîtu mîna arată spre Iuda, s'ar pără, că voeste să zică: *„De bună sîmă acela este Iuda!”* Cel din urmă în latura stîngă a Domnului este Simon, cel mai bătrînu între Apostoli. Întregă fața lui exprimă indoela, ca și cum n'ar voi să credă așa ceva, căci bătrîni de comună nu cred așa iute lucruri extraordinare. De aceea Matei de lîngă elu arată spre Isus, zicîndu, că întru adevăr a vorbit de un trădător, era Iuda Tadeul arată spre Iuda Iscariotenu, zicîndu: *„De bună sîmă acela-i Iuda.”* Ast-fel doi inși se silescă a-lu scote din indoela.

Recapitulîndu încă odată tabloulul întregu, putem zice și noi, că în cina cea de taină un pictor nu potă produce mai multu.

La cultul lui Eminescu.

Cultul rușinos alu lui Eminescu a scoborit gustul, ca să nu zicem, că chiar și simțul de bunăcuviință în unil din literații nostri așa de adencu, cîtu se potă întimplă lucruri ca cele următoare:

I. „Românische Revue”, fîe altcum seriôsă și cu merite incontestabile, în broșura a X-a de pre anul curentu 1891 publică în traducere germăna o poezie de a lui Eminescu, în care se cuprind verșuri ca cele următoare:

„Pre păreții cu colb, pre podul cu lungi
pânze de păingiu
„Roiesc ploșnițele roșii, de ț-i dragu să te
uț la ele.
„Greu li-e de mindir de paie, și-apoi din
bieta-mi pîle
„Nici că au ce să mai sugă. Într'unu roi
mai de un stîngiu
„Au eșit la promenadă

Unu cetitoru numai cu cevașit simț, cetind verșuri de acestea va trebui să-și perđă totu apetitul și de cetit mai departe, dară a bună sîma și de mîncat în ziua aceea. Și noi le ducem în Germania, ca să facem cu ele grătă și la străini, și încă le ducem ca productul unu „geniu”!

Ma departe:

„Bruh, mi frigă, etă pre mîna, cum codesce
unu negru purecu,
„Să-mi moi degetul în gură, — am să-l
prind — ba las' sêracul,
„Pripășitu la vre-o femeie, sci că ar ved
pre dracul.”

Simțul de pudore ne va escusă, dacă vom lăsa verșurile aceste neinterpretate.

Maî departe:

„Saú cu popa colo 'n templul închinatú fii-
inței, care

„După chipú și-aséménare a creatú mășascúlú
némú.“

Va să dică „măta“ este „chipulú și asé-
ménarea lui Dumneđeu“! Avisú domnilorú,
carí recomándă și laudá tinerimil pre
Eminescu, despre a cărui pessimismú chiar
acum constatá unú adoratorú alú lui cu bu-
curie, că: „a sguđuítú credințele timpului
și a înlăturatú din o bună parte de ómení
idea unei dumneđeiri.“¹⁾ Încá 10 aní
totú așa, și Eminescu va înlăturá de
securú și din inima tinerimil nóstre „idea
unei dumneđeiri“, și apoi ne vomú aflá
în „apogeulú culturei“.

II. O dómná saú domnișórá saú
Dumneđeu scie ce, nu de multú a ținutú
în Ateneulú din București unú discursú,
în care înaintea unui publicú numerosú
cu unú cinismú propriú epocelorú de de-
cáđință a citatú versurile urmátóre por-
nografice ale lui Eminescu cátrá amanta sa:

„Vino-n codru la isvorulú,
„Care trémurá pre prundú,
„Unde prisma cea de brazde
„Crengi plecate o ascundú,
„Și în brațele-mi deschise
„Sá alergí, pre peptú să-mí cađi,
„Sá-ți desprindú din crescutú vélulú,
„Sá-lú ridicú de pre obrazú.“

A chemá pre o femeie „în codru“, în
locú ascunsú, a-í desprinde vélulú din
crescutú Cândú o dómná
saú domnișórá póte recitá atari versuri
în publicú fără a roși, atunci numai dóue
lucruri suntú posibile: saú lipsa depliná
a modestiei feminine, saú lipsa depliná a
priceperii. Améndoué însă suntú unú
fórte tristú semnú pentru noi și arétá,
unde póte duce unú cultú de josú ca
alú lui Eminescu.

III. Cálendarulú de pre 1892 alú
„Aurorei“ din Gherla aduce portretulú
Mitropolitulú Șuluțú, și, — și — alú lui —
Eminescu. Nobilulú, neuitatulú, idealistulú
și verdele Românú Șuluțú în o companie
cu ordinarulú, blasatulú, pornograficú și
ateistulú Eminescu! Preoțimea nóstrá va
scí, cum are să privescá atari cálendare,
în carí bărbații nostri cei mái mari stau
alătura cu „genii“ de clicá!

IV. Domnil delá „Convorbirile li-
terarie“ și-au aflatú companistú în láțirea
cultului lui Eminescu. Unú poetastru
francesú cu numele Hétrat, care a pe-
trecutú multú prin România, le-a promisú,
că va traduce pre Eminescu în limba
francesá, căci ómení de gustú degeneratú
se aflá destulú și în Frâncía. Și apoi cum
sá nu traducá dlú Hétrat pre Eminescu,
cândú dice, că „dacá Eminescu ar fi scrisú
în limba francezá, elú ar fi fostú, ar fi
celú mái mare poetú alú epocel, alú se-
culului“. Așa dará nu mái lipsesce, decátú
sá fie tradusú de dînsulú pre limba fran-
cesá, și apoi e gata. Hugo, Lord Byron,
Lenau, Heine, Manzoni suntú eclipsați
de Eminescu, și noi étá-ne de-odatá în
fruntea Europei! Ce dice la estravaganțe
de acestea dlú Maiorescu? Óre mái cá-
trâní-se-va așa tare ca atunci, cândú dlú
Barițú a susținutú despre Cipariú, nu că
e celú mái mare filologú alú seculului,
ci numai că gramatica lui o ar premiá

orí ce Academie, și cândú repausatulú
Popfiú în insuflețirea sa díse mái multú
ca oratorú, că Baronzii cántá ca Dante?
Nu credemú, că se va cátrâní, căci acelea
aú fostú aberațiuní de ale „directiei vechi“.
„Nóua directie“ însă este „moderatá“ și
atunci, cândú comite estravaganțe, de carí
nu s'au mái pomenitú în lume. Sêraca
nóstrá tinerime academicá! Memorán-
dele ei nu vorú șterge în Frâncía idea
unui poporú sibirítú și blasatú, ce și-o
vorú face toți Francesii nobilí despre noi
din poesiile lui Eminescu.

V. Dlú Petrașcu în Nr. 8 din
„Convorbiri“ și-a finítú studiulú sêu asupra
lui Eminescu cu nisce conclusiuní ade-
verátú ridicule. Dar despre acésta de
altá datá.

Părăsítú.

Novelá de Walter Schwarz.

(Fine.)

Încá în ژیua aceea l'a întrebatú Ro-
derich pre tatálú, pre cândú să fie nunta.
Elú doriá, să fie câtú se póte de curéndú.
A primitú scire despre o transferare fórte
avantajósá în apropierea Rinului. Trebuía
încá în tótna ástui anú să se așeđe acolo,
și — firesce că nu doriá să plece fără
de tînêra sa soție.

Lui Leonhardt i-se făcea întunerecú
înaintea ochilorú. Așa dar să fie des-
părțítú de totú de ea, chiar și diu afará,
— unca lui copilá să mérgá dela elú, și
încá în o depártare așa de mare. Lui
Roderich nicí prin mînte nu-í trecea a
se gândí la durerea bêtránului párinte,
cum bietulú va suferi ne mái puténdú
privi la copila multú iubitá, ne mái pu-
téndú-í audí pașii ușorí și versulú dulce,
— alte degete se vorú jucá cu bucele
ei ca mêtasa, alți ochi se vorú bucurá
de grațiile ei. — Roderich nu se pricepea
de locú la aceea, ca să-í neteđescá scirea
acésta asprá prin vre-unú cuvintú de
mângáere, de iubire. Și Emilia iubilézá:
„Ce díci, tatá dragá, la surprinderea
acésta încántátóre? — Rinulú! Tu scii,
cum mî-am dorítú eú tot-deauna o că-
létorie în ținuturile acelea frumóse și
romantice, și acum ele să-mí fie patrie!
Nu e așa, că eú suntú favorita sortií?“

Și apoi își rađemá brațulú de umé-
rulú lui Roderich zimbindu-í cu dulcétá.
Elú erá într'adeverú o apărință plăcutá,
împunétóre, și Emilia sigurú nu ar fi
voitú, ca bucuria ei să supere pre tatálú sêu.
Nu, într'insa iubilá viéța cea sêniná a
tineretel. Și acésta încá erá unú lucru
de totú firescú.

Și fiindú-cá nunta trebuía să se in-
tîmple în timpú așa scurtú, locuința de
alte orí atâtú de liniștitá a pictorului s'a
umplutú de sgomotú și de ocupáțiuní ne-
îndátinate. Verișóra viniá cu croitóre
și cusátóre. Acum nu erá vorbá decátú
de stofe și de modá. Tóte recuisitele și
lucrurile de picturá au fostú date de o
parte; masa cea mare a artistului serviá
acum altui scopú. Și Leonhardt nicí
nu se mái cugetá la picturá. Cum ar fi
și pututú progresá în lucrulú sêu paci-
uicú în acestú mersú și venitú, pachetatú
și adunatú? Acum erá adêncítú însu-și
în sute de lucruri, carí îi torturaú ideala
lui gândire.

Câte odatá Roderich se necájá întru
sine, că bêtránulú domnú arátá atâtá ne-
pricepere și neatențiune la pregátirile
acestea. Dar elú erá multú mái reser-
vatu și mái bine educatú, decátú să-și
arete necasulú.

Și Emilia? — Nicí acum, cândú
erá aprópe de despártire, nu-și aducea
încá odatá aminte de ژیlele copiláriei,
cum tatálú, cândú erá ea morbosá, pri-
veghiá nopți întregi lângá patulú ei; cum
elú ca ingrigitóreá cea mái bună îi in-
sforá singurú pápucii, ca nu cumva pe-
ciorușele ei debile să se acațe în baere;
și cum elú lucrá și cruțá, ca să câștíge
pentru ea, numai pentru ea!

Tóte acestea le-a făcutú elú, numai
ca ea acum zimbîndú și nepásátóre să
lase singurú pre bêtránulú sêu tatá? —
Acesta e cursulú lumii, díci ómenii, și
amețéla acésta, ce-ți turburá mîntea, o
numescú „iubire“!

Înaintea ochilorú lui Leonhardt erá
o pustietate, ce totuși erá sgomotósá.
Nu putea să aibá parte de liniște, ca
pre încetulú să-și împace simțémintulú
sêu sângeratú cu durerea și lovitura cea
nóua și străină. Puterile fizice de multe
orí îlú pársiaú de totú, căci anii lui
mulți și destulú de amarí nu mái puteau
suportá o nóua durere. Și totuși trebuía
sá o îndure. În fine Leonhardt se simția
în láuntrulú sêu atâtú de chinuitú, câtú
părea că-și prevede sfârșitulú vieții. E
fórte amarú a díce celei mái iubite: —
Noi nu vomú mái fi laolaltá, — e și
mái bine așa! — Și omulú trebuie să
ajungá și acolo.

În pređina nuntei, cândú domniá
în odaea pictorului confusiunea cea mái
de pre urmă, produsá cu adunatulú și
pachetatulú, îi díse Emila voiósá: „Așa,
tatá dragá! De acum înainte vei fi dar
scápatú de conturbatorulú liniștii. De
acum înainte vorú stá penelele, pocalele,
colorile și modelele éráși la loculú lorú,
ca tu să te poți cuprinde în tótá li-
niștea cu desêmulú și pictura ta iubitá.“

Ce surprindere amará a fostú pentru
sufletulú lui mângáerea acésta, ce i-o
aruncá! Căci dórá pentru cine a de-
sêmnatú și pictoritú elú? — Ea îi luá
chiar viéța cu sine, dícêndu-í: „Lucrá
numai éráși!“ Da, lucrulú i-a fostú mân-
gáerea și mântuirea în dóue naufragiuri
desperate. Dar pre atunci erá încá tînêrú.

Celú ce în séra vieții mergêngú a
cáđutú încá odatá, acela-și drumú elú
nu-lú mái calcá. Cu arta ta s'a sfârșitú,
bêtráne pictore!

A sositú óra, cândú Emilia erá im-
podobitá cu vélulú și cu cununa de mi-
résá, óra memorabilá, ce numai odatá se
întîmplá în viéța.

Și cum a fostú dísu ea odatá: —
Eú nu-ți voiú sburá ca sorá-ta! — Nu,
ea nicí nu sbórá de aici, — ea merge
numai dela elú pre calea îndátinatá a
vieții. Cursulú lumii cine póte să-lú
schimbe?

Aú eșítú din bisericá. Emilia strá-
lucia de fericire. Dumneđeu să i-o ținá!
Ea nu a greșítú nimica. Numai căú
inima ei tînêrá nu scie încá de durerea
cea amará a despártirii. Ea nu póte pri-
cepe durerea și nefericirea: tatáne-sú,
acésta erá totulú. Póte că odatá mái

¹⁾ »Convorbiri literarie« Nr. 8—1891 pag. 650.

târziu totuși se va cugeta ea la bătrânul său tată, poate, cându însă-și va veghia lângă patul unui prunc bolnav. Și atunci iubirea lui totuși va fi binecuvîntarea, carea o va conduce, — chiar și dacă ea numai mai târziu o va pricepe acesta.

*

Leonhardt a petrecut pre tineri la trenu. Și-au strinsu mâinile de rămasu bunu, privirile cele mai de pre urmă încă sū fostu schimbate. Și plecară. Sermanul părăsiti, să mērgă acasă, în locuința sa pustie și mōrtă, — nu putea. În drumul cātră casă se aședă pre o bancă.

Aici flū incunjură tăcere. A începutu a inoptă. Printre arbori și tufe șueră unu vėntu de tōmnă aspru și jelicu. Leonhardt ar fi voitū să plāngă, — dar nu putea. O slăbire grozavă simțiā elū în totu trupulū, capulū fi cādū fără de voe pre peptū. I-se părea, că întuneculū din sufletulū lui se disolvă în cea mai perfectă lumină. Se apropie ceva de elū cu pași ușori, ca și cându numai ar sburā. Părea că simte inima surorēi sale Angela lângă inima sa. Nu audiā acum și elū sunāndu clopotele? Ea se plēcă înainte lui și-i șoptesce: — Nu te mai măhnū, bătrāne! Iubirea sermanē tale inime părăsitate nu va rămānē vecnicū zădarnicā. Vino numai, vino! Fū stāu deja la pōrtă și te așteptū! Acesta va fi o revedere fericitā. Și acolo nu ne părăsesce mai multū nimeni.

Tradusă de

Elena S.

Bibliografie.

Mihailū Eminescu. *Studii criticē.* Formatū 8°, 216 pag. Prețulū 40 cr. + 5 cr. porto. Pentru România 1 leu + 20 banī

pentru porto. Studiulū criticū asupra poeziilorū lui Eminescu a apărutū și în broșurā. În „Unirea“ nu s'a fostū publicatū și partea a două: *Eminescu blasatū în cugetū.* În broșurā se aflā și partea acēsta.

Recomēndāmū acēstā broșurā cu tōtā căldura. Esteriorulū plăcutū alū cārți și cuprinsulū ei de cea mai mare însemnătate și actualitate o recomēndā ca unu darū neprețuitū la sērbători și alte ocașuni. Comandele să se adreseze la: „Administrațiunea Uniriī în Blașiū (Balázsfalva).“

Diverse.

O biserică antică bizantină a fostū descoperitā în zilele trecute în suburbiulū St. Nicolae din *Adrianopolū.* În interiorulū bisericei aū fostū aflate o mulțime de vase sacre și alte obiecte, precum și icōne bine conservate.

Neorocirile întâmplate pre căile ferate în anulū acesta. „Kölnische Zeitung“ a compus unū registru alū celorū mai însemnate neorociri, ce s'au întâmplatū în cele dintāiū 10 lunē ale anulū acestuia pre căile ferate. Din acestū conspectū lipsescū datele căilorū ferate din America de Sudū, Asia, Africa și Australia, asemenea și neorocirile mai micē. Cele mai mari neorociri aū fostū cele două dela Mōnchenstein (Elveția) și Saint-Mande (Frāncia), la cari și-aū perdutū viēta 150 de persōne, ērā răniți aū fostū 250. Cu totulū pānā la capetulū lunei Octobree s'au întâmplatū 173 neorociri, cari aū costatū viēta la 385 persōne.

Cum să apēramū purceli de frigū? Dacă se întâmplā, ca scrofele să fete în gerū mare, trebuie să ne ingrigimū de purcei micē, să nu pēră de frigū. Mijloculū celū mai practicū este, să acoperimū scrofa cu unū țolū. Țolulū are să se lase pre scrofā, pānā cândū vorū fi fētați toți purcei, și pānā cândū vorū fi suptū. La casū dacā nu amū fi așternutū țolulū pre scrofā înainte de fētare, putemū să o facemū și după ce a fētātū, și putemū să încaldimū țolulū chiar și cu cărāmiți calde. Pre calea acēsta refuive chiar și purcei înghețați de jumătate.

Ce prediceau ōmenii la introducerea căilorū ferate? În anulū 1836 se făcuse planulū de a împreună orașele Nürnberg și Fūrtch cu o linie feratā. Înainte de a se fi datū însă concesiunea, a fostū întrebātū *consiliulū regescū de medicinā din Bavaria* de părere. Auctoritatea acēsta supremā medicalā a declaratū, că la tōtā întâmplarea este de a se interȳce călėtoria pre trenuri, și încă în interesulū sãnētății; pentru-cā urmarea călėtoriei accelerate va fi o bōlă de creeri, identicā sau celū puținū înruditā cu *delirium furiosum.* Dacă totuși guvernulū ar cugetā să concēdā clādirea acelei linii, atunci să dispunā celū puținū, ca de amēndouē părțile liniei să fie ridicatū unū pārete de scāndurī înaltū de vre-o 5 urme, ca ast-felū ōmenii să nu pōtā vedē trenulū, căci privirea simplā a unū trenū în mișcare produce totū bōla de mai susū, adecā *delirium furiosum.* — Nicī ministrulū Thiers n'a fostū mai favorabilū căilorū ferate. Anī întregi s'a opusū dñsulū la construirea unei linii între Paris și Versailles, sub cuvintū, că și așa nu vorū merge mai mulți din Paris la Versailles ca pānā atunci. — Regele Ernest-Augustū din Hannover asemenea nu voiā să permitā, ca în regatulū sēu să se construescā linii ferate, ȳcēndū: „Nu voiū suferi în țēra mea cāi ferate, pentru-cā nu vreū, ca toți călțunariī și croitorii să pōtā călėtori așa de repede ca și mine.“ Ce ar ȳce acum înfricoșatulū rege, cândū poți călėtori dupā tarifulū de zone?

Posta Redacțiunii: M. O. D. Dem. P. în Zgr. Abonamentulū Dvōstre este regulatū. Salutări.

Editorū și redactorū rēspundētorū:

Dr. Vasiliū Hossu.

Prețulū mărfurilorū.

Piața din Blașiū: Grāu, hectilitr. fl. 7.25 pānā 8.—, — grāu mestecatū fl. 6.— pānā 6.75, sēcarā fl. 5.50 pānā 6.—, — ovēsū fl. 2.50 pānā fl. —, cucurușū fl. 4.10 pānā fl. —, alacū fl. 2.— pānā fl. —, cartofi fl. 1.— pānā fl. —, — sēmēntā de cānepā fl. — pānā fl. —, fasolea fl. 4.50 pānā fl. —, — carnea de vitā chilo 40 cr. pānā —, carnea de vițelū 40 pānā — cr., carnea de porcū 40 pānā — cr., carnea de berbecē 28 pānā — cr., — 10 ouē cu 20 pānā — cr.

JOSIFU GAVORA (1) 27—30

distinsū cu medalia espositională cea mare pentru lucru escelentū și gustū bunū la esposițiunea regnicolarā din Budapesta în a. 1885.

Budapesta, IV, strada Vațului Nr. 17

Recomāndū cu prețuri de cele mai convenabile și în esecutare cātū se pōte mai frumosā obiecte de lipsă

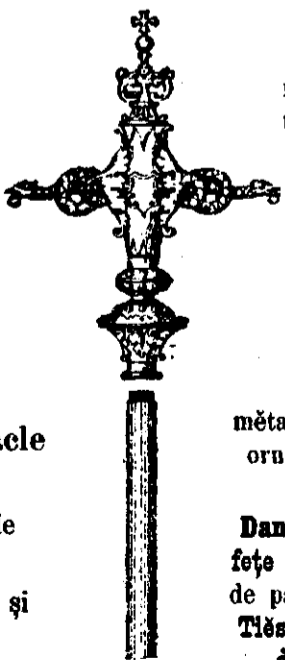
pentru ajustarea bisericelor, si anume:

Felōne preotēscē și stichare diaconescē

Flamure pentru biserici și reuniuni.

Flamure pentru reuniuni de pompieri, de scolari, reuniuni bisericescē, reuniuni industriale, de cāntări și de pompe funebre.

Candelabre, racle și potire, luminarie de paretē și de altariū, și candelē.

Primescū și eșep-tuiescū ieftinū repararea vestmintelorū bisericescē, întrargintarea și întraurirea de potire, racle, candelē și luminarie de altariū.

Mare asortimentū de brodării de aurū, de argintū și de mētasā, precum și de ornaturī bisericescē brodate

Dantele bisericescē, fețe de altariū, cruci de paretē și de scōlā. Țlēsētūri bisericescē, damasturi etc.

Acurătatea mea o potū dovedi cu sute de epistole recunoscătōre.

ȳrșituri de prețuri și prelatinare de spese trimittū la cerere franco.

Fundatā în an. 1858.

FRANCISCU WALSER

Liferantū de curte alū Alteței Sale imp. și reg. Archiducele Josifiū

proprietarintū primei fabrici ungare de mașine și recnisite de pompieri, turnătoriū de clopote și metalū

Budapesta, VII, strada Rottenbiller, Nr. 66

recomāndā atențiunei preanonrațilorū domni preoti

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

În care se fabricā atātū grupuri cātū și clopote singuratice: cu scaune de fierū patentate și cu chivere (cōrne) scutite de frecare. Fabrica a liferatū dela întemeierea sa 1800 clopote mari de metalū, într'alte și celū dela metropolia din Bucuresci în greutate de 8000 kilograme.

Se aflā umblatōre scutite de miroșu, arangiamente pentru băi, conducte pentru apă și pompe pentru fântāni.

(2) 47—52

Preliminare de spese și Prețū-couranturi se trimittū la cerere gratuitū și franco.

Distinsū în anulū 1885 la esposițiunea regnicolarā din Budapesta pentru lucru escelentū, progresū și capacitate de concuringā cu diploma cea mare de onōre.

